

Aan Staatssecretaris

nota

Beoordeling Nieuwe Commissie (BNC) voorstellen:
Connecting Europe through High-Speed Rail

TER BESLISSING

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/296821

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Beslistermijn

8 december 2025

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Op 5 november 2025 heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) het high-speed rail plan: *Connecting Europe by Rail* gepubliceerd. De communicatie bestaat uit een plan van de Commissie om de verdere ontwikkeling van een hogesnelheidstreinnetwerk te ondersteunen en te versnellen middels een roadmap en concrete maatregelen om het toekomstbeeld van een goed functionerend en sneller high-speed rail plan in 2040 te kunnen realiseren.

Het plan van de Commissie neemt de eerder gestelde doelen van de *Sustainable en Smart Mobility Strategy (SSMS)*¹ en het *Trans-European Transport Network (TEN-T)* beleid van 2024² voor de realisatie van een high-speed rail netwerk in Europa als basis en bevat concrete initiatieven en maatregelen om:

- de realisatie van het hogesnelheidstreinnetwerk te versnellen en te harmoniseren,
- een aantrekkelijk en competitief raamwerk voor spoordiensten te realiseren,
- een competitieve, geharmoniseerde en een innovatieve toelevering voor de spoorsector te realiseren en om
- een effectieve Europese structuur neer te zetten voor hogesnelheidslijnen.

De initiatieven en maatregelen vormen gezamenlijk een roadmap voor 2026 – 2028 en zijn grotendeels gebaseerd op bestaande en lopende Europese initiatieven, fondsen, plannen en verordeningen op gebied van spoor, waaronder het Meerjarig Financieel Kader (MFK)³ 2028-2034, de wijziging van de Verordening capaciteit spoorweginfrastructuur⁴ en een Europees *ticketing* initiatief⁵ dat gepland staat voor 2026.

¹ Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, *Sustainable and Smart Mobility Strategy – putting European transport on track for the future* (COM (2020) 789 final).

² Regulation (EU) 2024/1679 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on Union guidelines for the development of the trans-European transport network.

³ Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, *A dynamic EU budget for the priorities of the future – The Multiannual Financial Framework 2028-2034* (COM(2025) 570 final).

⁴ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the use of railway infrastructure capacity in the single European railway area, amending Directive 2012/34/EU and repealing Regulation (EU) No 913/2010 (COM(2023) 443 final).

⁵ The ticketing initiative is planned to consist of three legal proposals: (i) a proposal for a Multimodal Digital Mobility Services Regulation; (ii) a proposal for a Single Digital Booking and Ticketing Regulation; and (iii) a targeted revision of the Rail Passenger Rights Regulation. The targeted revision aims to ensure that passengers who buy their tickets in a single transaction from a single platform are protected for the entire journey regardless of the number of rail operators involved.

In bijgevoegd BNC-fiche *Connecting Europe through High Speed Rail* vindt u een samenvatting van de communicatie, onze positie en grondhouding ten aanzien van het voorstel.

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/296821

Geadviseerd besluit

Instemmen met het concept BNC-fiche. Volgens de vaste BNC procedure, geven de bewindspersonen van het verantwoordelijk ministerie eerst hun akkoord. Daarna gaat het concept fiche door voor BNC-afstemming in aanloop naar de Ministerraad.

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Aan

Minister en Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Kernpunten

Onze grondhouding is positief met aandachtspunten. De mededeling heeft tot doel om de verdere ontwikkeling van high-speed rail te ondersteunen en te versnellen middels een roadmap en concrete maatregelen om het toekomstbeeld van een goed functionerend en sneller high-speed rail plan in 2040 te kunnen realiseren. Het voorgestelde optreden, dat bestaat uit deels nieuw en deels reeds bestaand beleid, is geschikt om deze doelstelling te bereiken. Zo stelt de Commissie een kader voor, voor de ontwikkeling van een hogesnelheidsnetwerk voor spoorvervoer, maar blijven de lidstaten bevoegd bij besluitvorming over concrete infrastructuurprojecten en de financiering daarvan. Wel kijken we kritisch naar het aangaan van nieuwe specifieke verplichtingen en zetten we vraagtekens bij de beschikbaarheid van middelen vanuit het CEF-budget.

Connectiviteit middels spoorvervoer binnen Europa heeft de potentie om positieve effecten te hebben op de Europese concurrentiekracht, een goed verbonden en veilig Europa, de energietransitie, militaire mobiliteit en kan bijdragen aan een sterke Europese maakindustrie met de potentie van een wereldspeler.

Het verbeteren van de connectiviteit binnen Europa is een doelstelling die wordt onderschreven in het regeerprogramma. Daarbij zijn de internationale verbindingen en de aansluitingen op HSL-stations in Nederland en daarbuiten van bijzonder belang.

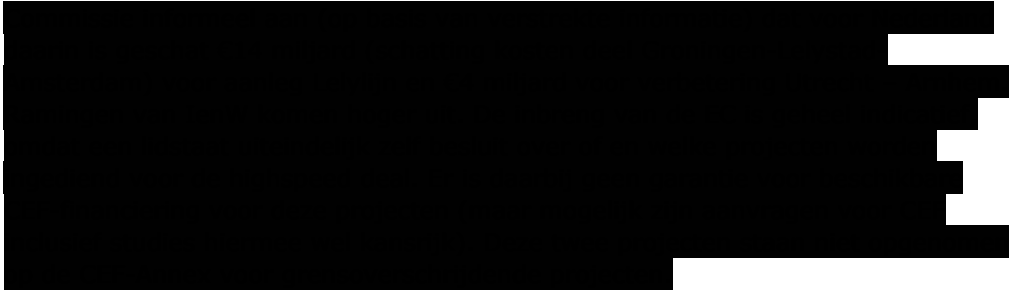
Deze communicatie bevat geen nieuwe financiële verplichtingen of nieuwe wetgeving, maar kondigt wel voorstellen voor nieuwe wetgeving aan.

De Europese Commissie streeft naar het presenteren van een "high speed deal" met toezeggingen / intenties van lidstaten te presenteren op de Connecting Europe Days september 2026.

Krachtenveld

Verwachting is dat de meerderheid van de EU-lidstaten het plan van de Europese Commissie zal verwelkomen. Het plan biedt een kans om de bereikbaarheid binnen Europa te vergroten en dan met name in Centraal en Oost-Europa waar de ontwikkeling van hogesnelheid vervoer per spoor nog beperkt is ontwikkeld. Een aantal lidstaten hebben reeds aangegeven aanzienlijke ambities te hebben met de aanleg van hogesnelheidsinfrastructuur.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/296821

Opgesteld doorDG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen**Aan**

Minister en Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Toelichting*Internationale/Europese context*

De communicatie *Connecting Europe through High Speed rail* komt van de Europese Commissie en betreft een plan en roadmap ter verbetering van hogesnelheidsvervoer per trein in Europa. In deze communicatie zelf wordt geen nieuwe wetgeving aangekondigd.

Politieke context

Het verbeteren van de connectiviteit binnen Europa is een doelstelling die wij onderschrijven.

Financiële/juridische overwegingen

Aan de mededeling zijn geen rechtstreekse verplichtingen verbonden. Lidstaten blijven bevoegd zelfstandig te besluiten over de aanleg en financiering van hogesnelheidsspoorvervoer en zullen daarbij een maatschappelijke kosten baten analyse maken voor hun investeringen. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. We verwachten geen directe financiële gevolgen naar aanleiding van deze mededeling.

Strategie

De Europese Commissie zal de communicatie *Connecting Europe through high speed rail* presenteren op de Transportraad van 4 december 2025.

Om goed te kunnen beoordelen wat de mogelijke gevolgen voor de regeldruk zullen zijn en deze in kaart te kunnen brengen, verzoeken wij de Commissie daarom om een *impact assessment* uit te voeren voor de aangekondigde wetgevende voorstellen.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

Bij uitvoering van de maatregelen van de Europese Commissie kan er een aanzienlijke investeringsimpuls ontstaan voor de spoorweg(maak)industrie.

Voor het bedrijfsleven, maar ook voor landen, regio's en steden waarvandaan deze ontwikkeling concreet wordt, worden positieve effecten verwacht van de bijkomende maatregelen in het regelgevend kader en de Europese *governance* van de spoorsector. Toegang voor internationale treindiensten en inzet van materieel kan worden bevorderd. Echter dit kan pas worden beoordeeld nadat de aangekondigde wetgevende voorstellen beschikbaar komen.

Communicatie

Niet van toepassing

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven

In de communicatie wordt verwezen naar bestaande en lopende initiatieven zoals het Meerjarig Financieel Kader, de verordening Spoorwegcapaciteit en TEN-T beleid uit 2024. Hierop zijn separaat BNC-fiches opgesteld.

Datum

1 december 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/296821

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Aan

Minister en Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	BNC fiche Connecting Europe through High-Speed Rail	Reactie op communicatie over Connecting Europe through High-Speed Rail
03.	COM(2025) 903 final	Mededeling Europese Commissie Connecting Europe through High-Speed Rail
04.	Staff Working document SWD(2025)960	Overzicht van hogesnelheidslijnen (vanaf 160kmph) op het TEN T netwerk